

Republika Federalna Niemiec
Sytuacja gospodarcza i współpraca gospodarcza z Polską

powierzchnia:	357 tys. km ²	
ludność:	83,555 mln (stan na 30.09.2024), w tym 85,2% osób z niemieckim obywatelstwem, tj. 71,219 mln	
głowa państwa (prezydent)	Frank-Walter Steinmeier, od 19.03.2017	
premier (kanclerz)	Friedrich Merz (CDU)	od 6.05.2025
minister gospodarki i energii	Katherina Reiche (CDU)	od 6.05.2025
minister spraw zagranicznych	Johann Wadephul (CDU)	od 6.05.2025
minister finansów (wicekanclerz)	Lars Klingbeil (SPD)	od 6.05.2025
minister badań, technologii i przestrzeni kosmicznej	Dorothee Bär (CSU)	od 6.05.2025
minister środowiska, ochrony klimatu, ochrony przyrody i bezpieczeństwa jądowego	Carsten Schneider (SPD)	od 6.05.2025
minister współpracy gospodarczej i rozwoju	Reem Alabali-Radovan (SPD)	od 6.05.2025
minister mieszkalnictwa, rozwoju miast i budownictwa	Verena Hubertz (SPD)	od 6.05.2025
minister cyfryzacji i modernizacji państwa	Karsten Wildberger (CDU)	od 6.05.2025
ambasador RFN w Polsce	Miguel Berger	od 08.2025 (26.09.2025 złożenie listów uwierzytelniających)
ambasador RP w Republice Federalnej Niemiec	Dariusz Pawłoś (do lipca 2024 r.) - charge d'affaires A.I. Jan Tombiński	od 20.08.2024
ostatnie wybory parlamentarne	23.02.2025 (przedterminowe)	
przynależność do Unii Europejskiej	członek założyciel	

1. Sytuacja gospodarcza

Niemcy należą do najbardziej rozwiniętych krajów przemysłowych świata, a ich gospodarka (PKB w cenach bieżących) była wg danych Banku Światowego za 2023 r. trzecią co do wielkości po USA i Chinach. PKB na mieszkańca mierzony siłą nabywczą (w cenach bieżących) w 2025 r. będzie wynosił 55,91 tys. USD (szacunki MFW – dla porównania polski: 26,81 tys. USD) i stanowił 126% średniej UE¹.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne²:

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PKB na 1 mieszkańca (w tys. €)	40,59	41,81	40,93	43,48	46,26	48,75	51,83

¹ <https://www.imf.org/external/datamapper/profile/DEU>

² Inne źródła: <https://www.destatis.de/Europa/EN/Country/EU-Member-States/Germany.html>

PKB (w mld €)	3 365,5	3 474,1	3 403,7	3 617,5	3 876,8	4 121,2	4 328,9
PKB (dynamika w %)	1,0	1,1	-3,7	2,6	1,8	-0,3	-0,5
Nadwyżka/deficyt budżetowy (%PKB)	+1,9	+1,5	-4,3	-3,6	-2,5	-2,2	-2,8
Dług publiczny (% PKB)	61,9	59,6	68,8	69,0	66,1	64,8	62,5
Inflacja (HICP, roczna zmiana w %)	1,9	1,4	0,4	3,2	8,7	6,0	2,5
Bezrobocie (w%)	3,2	3,0	3,7	3,7	3,1	3,0	3,3
Eksport towarów (w mld €)	1 290,5	1 309,7	1 189,3	1 365,2	1 566,2	1 542,9	
Import towarów (w mld €)	926,9	1 001,7	1 068,4	1 090,2	999,1	1 174,9	
Zagraniczne inwestycje Niemiec (w mld €)	1 297,5	1 371,7	1 435,5	1 621,5	1 621,4	1 865,3	
Inwestycje zagraniczne w Niemczech (w mld €)	753,7	798,3	820,3	857,7	939,7	934,1	

Źródła: EUROSTAT, European Economic Forecast³

Rozwój gospodarki niemieckiej jest uzależniony od handlu zagranicznego i aktywności inwestycyjnej, w mniejszym stopniu od konsumpcji wewnętrznej. Motorem gospodarki jest eksport. Niemcy do 2008 r. były największym na świecie eksporterem towarów, następnie straciły swą przewagę na rzecz Chin.

Wpływ pandemii COVID-19 na gospodarkę Niemiec: Po dziesięcioletnim okresie wzrostu niemiecką gospodarkę ponownie dotknęła poważna recesja. Wybuch pandemii w 2020 r. i towarzysząca jej pierwszy lockdown, a także drugi (częściowy) w trakcie drugiej fali pandemii doprowadziły do **spadku PKB o 4,6% na koniec 2020 r.** Środki podjęte w celu opanowania pandemii COVID-19 w Niemczech mają wpływ zarówno na świadczenie usług, jak i na produkcję towarów. Dla osób zatrudnionych oznacza to utratę zatrudnienia i obniżenie dochodów na czas nieokreślony. Rząd federalny stara się złagodzić skutki kryzy na rynku pracy, zapewniając łatwiejszy dostęp do świadczeń z tytułu pracy w skróconym wymiarze czasu (*Kurzarbeit*) oraz innych instrumentów pomocowych dla przedsiębiorstw.

Kolejne poważne wyzwanie dla gospodarki Niemiec stanowią skutki inwazji Rosji na Ukrainę i związane z tym sankcje gospodarcze nakładane na Rosję. Odczuwalny w szczególności dla przemysłu niemieckiego jest wzrost cen nośników energii: gazu i ropy naftowej.

Gospodarka niemiecka zajmowała 22 pozycję w rankingu konkurencyjności IMD World Competitiveness Ranking 2023 (spadek o 7 pozycji względem notowania z 2022). W rankingu innowacyjności Global Innovation Index 2023 Niemcy uplasowały się na 8 pozycji. Natomiast w rankingu Banku Światowego Doing Business 2020 (szeregującym łatwość prowadzenia działalności gospodarczej) Niemcy zajęły dopiero 22 pozycję (spadek z poz. 20 w roku 2018).

W rankingu włości od korupcji Transparency International Niemcy zajmowały wysoką 9 pozycję.

Niemcy zdobyły najwyższą ocenę agencji ratingowych: Moody's – Aaa, S&P – AAA, Fitch – AAA.

Najwięksi partnerzy eksportowi Niemiec w 2024 r. (wg danych DESTATIS) to: USA (10,43% eksportu), Francja (7,45%), Niderlandy (7,05%), **Polska (6,00% - która wyprzedziła w tym roku Chiny)**, Chiny (5,81%), Wlk. Brytania (5,19%), Włochy (5,18%), Austria (4,93%), Szwajcaria (4,39%), Belgia (3,78%). Całkowita wartość eksportu wyniosła 1 548 mld EUR.

Najwięksi partnerzy importowi Niemiec w 2024 r. (wg danych DESTATIS) to: Chiny (11,93%), Niderlandy (7,17%), USA (7,00%), **Polska (5,92%)**, Włochy (5,14%), Francja (5,13%), Czechy (4,55%), Szwajcaria (4,02%), Austria (3,89%), Belgia (3,65%). Całkowita wartość importowanych towarów wyniosła 1 307 mld EUR.

2. Polityka gospodarcza

Niemcy do czasu kryzysu spowodowanego pandemią były rzecznikiem ostrego nadzoru finansowego w strefie Euro i rygorystycznego utrzymania zasad Paktu Stabilności i Wzrostu. Konstytucja RFN ograniczyła możliwości zadłużania się państwa. Począwszy od 2016 r. deficyt budżetowy państwa nie może przekroczyć 0,35% PKB, ale w 2020 r. tzw. konstytucyjny hamulec deficytu został zawieszony. Rząd niemiecki uzależnił szerszy wykup obligacji państwowych przez Europejski Bank Centralny od wprowadzenia „unii bankowej” i silnego nadzoru banków. Jednakże silna presja Francji i Włoch oraz poszerzająca się deflacja wpłynęła na ewolucję tego stanowiska. Od marca

³ Dodatkowe dane: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-economies/germany/economic-forecast-germany_en

2015 roku EBC wprowadził skup aktywów za nowe wprowadzone do obiegu pieniądze, co oznaczało poluzowanie polityki monetarnej. Niemcy opowiedziały się za kontynuowaniem pomocy finansowej dla bankrutującej Grecji, jednakże pod warunkiem głębokich reform gospodarczych. Zdaniem części krajów UE Niemcy stawiają zbyt ostre warunki Grecji odmawiając możliwość redukcji jej długu. Głównym elementem polityki energetycznej jest program wycofania się do 2022 roku. z energetyki jądrowej (obecnie około 23% produkcji energii elektrycznej) i zastąpienia jej energią odnawialną. Poziom rosnących kosztów i wysokich cen produkcji energii elektrycznej ma strategiczne znaczenie w polityce gospodarczej Niemiec.

3. Stanowisko Niemiec w sprawach europejskich

Rząd Federalny Niemiec przyjął 16 grudnia 2020 r. projekt Krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności (*Deutscher Aufbau- und Resilienzplan* - KPO). Obejmuje m.in. działania na rzecz ochrony klimatu (dekarbonizację transportu, środki stymulujące na pojazdy niskoemisyjne) i wsparcie technologii przyszłości z uwzględnieniem komponentu polityki społecznej (przebudowę tańcucha wartości w branży motoryzacyjnej), zwiększenie inwestycji, modernizację administracji oraz znoszenie przeszkód dla inwestycji, m.in. poprzez unikanie podwójnych kontroli i weryfikacji oraz ułatwienia w przepływie środków między szczeblami administracji publicznej.

Opracowanie kompleksowego programu reform i projektów strategicznych stanowi warunek uzyskania środków z instrumentu na rzecz obudowy i zwiększania odporności (element „Next Generation EU”). Dotacje dla Niemiec wynoszą 23,6 mld EUR (w cenach z 2018 r.), z czego 15,2 mld EUR przewidziane było na lata 2021–2022, natomiast pozostałe 8,4 mld EUR – na rok 2023 r. Analizujący KPO eksperci zwrócili uwagę, że jako reformy strukturalne zakwalifikowano działania o charakterze subwencji: np. obniżenie opodatkowania dla samochodów elektrycznych. Zgodnie z doniesieniami niemieckiej prasy, przedstawiciele KE ocenili zaproponowane przez Berlin reformy w zakresie modernizacji administracji i znoszenia barier dla inwestycji jako niewystarczające i domagali się uzupełnienia KPO. Były to zalecenia kierowane do Niemiec w ramach semestru europejskiego z 2019 i 2020 r.

Poza działaniami objętymi krajową strategią inwestycyjną w KPO przewidziano także środki na realizację inicjatyw o charakterze europejskim. W ramach francusko-niemieckiego dialogu technologicznego z udziałem przedsiębiorców oraz KE wypracowane zostały trzy projekty: zintegrowany unijny rynek produkcji wodoru z transgraniczną infrastrukturą transportową, podstawy dla europejskiej infrastruktury rozproszonego przetwarzania danych na brzegu sieci (*Edge Cloud*) oraz redukcja zewnętrznego uzależnienia UE w zakresie mikroelektroniki w wybranych technologiach komunikacyjnych. Do wdrożenia zainicjowanych przez Francję i Niemcy przedsięwzięć użyty został unijny instrument IPCEI, (*Important Projects of Common European Interest*).

4. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Traktat Akcesyjny Polski ze Wspólnotami Europejskimi i ich krajami członkowskimi, który wszedł w życie 1.05.2004 r. posiada podstawowe znaczenie dla kształtowania współpracy gospodarczej z RFN. Poza tym, szereg kwestii regulują bilateralne umowy międzyrządowe. Są to między innymi:

- Umowa między RP a RFN w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i od majątku, podpisana w Berlinie dnia 14.05.2003 r. (Dz. U. z 2005 r. nr 12, poz. 90). Umowa weszła w życie 19.12.2004.
- Traktat między RP a RFN o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy, podpisany w Bonn dnia 17 czerwca 1991 r. Wszedł w życie 16.01.1992 r. Traktat zawiera część gospodarczą odnoszącą się do współpracy Polski i RFN zarówno o charakterze ściśle dwustronnym, jak też wielostronnym.

5. Wymiana handlowa z Polską

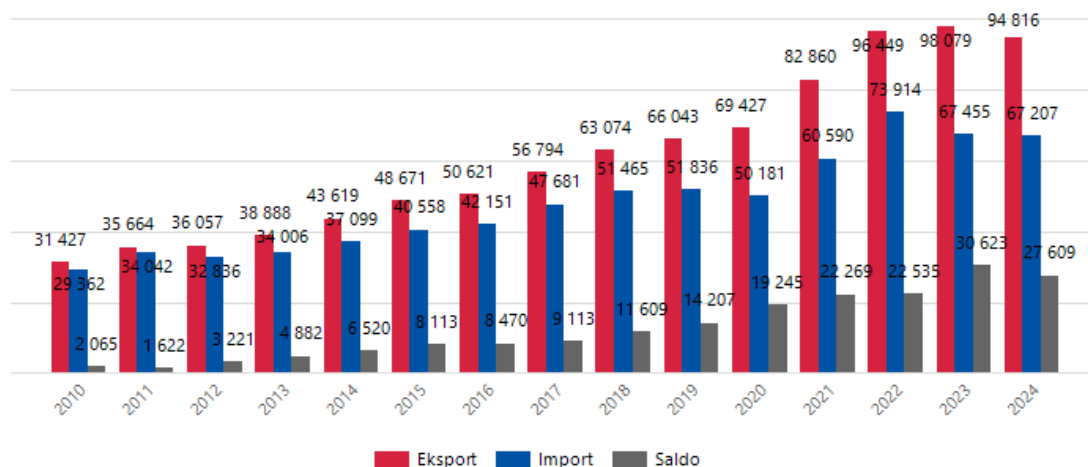
Obroty towarowe Polska-Niemcy (w mln EUR)

	2019	2020	2021	Dynamika 2020=100	2022	Dynamika 2021=100	2023	Dynamika 2022=100	2024	Dynamika 2023=100
Eksport	66 043,3	68 605,7	81 933,5	119,4	96 449,4	117,7	98 638,4	102,3	94 816,0	96,1
Import	51 835,8	49 268,6	59 907,2	121,6	73 914,2	123,3	68 319,5	92,4	67 206,8	98,4
Obroty	117 879,1	117 874,3	141 840,7	-	170 262,6	-	166 957,9	-	162 022,8	-
Saldo	14 207,5	19 337	22 026,3	-	22 535,2	-	30 318,9	-	27 609,2	-

Źródło: GUS

Od ponad 20 lat RFN pozostaje pierwszym partnerem handlowym Polski. Udział Niemiec w polskim eksporcie ogółem wg danych za 2024 r. wynosił 27,1% a w imporcie 19,2% (dane za 2023 r. - 27,9% i 19,8%, dane za 2022 r. - 27,8% i 20,2%). Utrzymująca się od kilku lat wysoka dynamika handlu związana była z rosnącymi podstawami dla eksportowych działów gospodarki Niemiec i poprawą ich konkurencyjności związaną z wysokim kursem euro wobec złotego.

Wymiana towarowa Polski i Niemiec (w mln EUR)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eksport	31 427	35 664	36 057	38 888	43 619	48 671	50 621	56 794	63 074	66 043	69 427	82 860	96 449	98 079	94 816
Import	29 362	34 042	32 836	34 006	37 099	40 558	42 151	47 681	51 465	51 836	50 181	60 590	73 914	67 455	67 207
Saldo	2 065	1 622	3 221	4 882	6 520	8 113	8 470	9 113	11 609	14 207	19 245	22 269	22 535	30 623	27 609

Źródło: Export Intelligence (za GUS)

Od początku transformacji Niemcy zajmują 1. miejsce w naszych obrotach. Silne fundamenty współpracy gospodarczej między Polską a Niemcami znalazły swoje odzwierciedlenie w dynamicznym eksporcie do Niemiec, zarówno w kryzysowym roku 2020, jak i w 2021, 2022 i 2023 r. W 2024 r. eksport do Niemiec nieznacznie spadł. Mimo znacznego wzrostu importu z Niemiec w latach 2021-2022 i zaobserwowanych spadków w imporcie w kolejnych 2 latach, nadal utrzymujemy nadwyżkę w handlu z niemieckim rynkiem.

Rola Polski w międzynarodowych obrotach towarowych Niemiec jest mniejsza niż Niemiec dla Polski. Należy przy tym zauważyć, że w 2024 r. Polska wyprzedziła Chiny w kontekście eksportu Niemiec zajmując 4 pozycję przed Chinami. Wart nadmienienia jest fakt, że Polska jest największym partnerem handlowym Niemiec w regionie Europy Środkowo-Wschodniej.

Mocną pozycję w eksporcie na rynek niemiecki zawdzięczamy głównie podstawom dla niemieckiego przemysłu samochodowego. Na uwagę zasługuje szybki wzrost eksportu: maszyn i urządzeń elektrycznych oraz ich części i akcesoriów, kotłów, maszyn i urządzeń mechanicznych oraz ich części, a także tworzyw sztucznych i wyrobów z nich. Ze względu jednak na stagnację obserwowaną na rynku samochodowym w Niemczech, m.in. ze względu na rozwój sektora elektromobilności, w niedalekiej przyszłości jawi się konieczność dywersyfikacji eksportu towarów do tego kraju.

Wymiana handlowa towarów z Polską – ujęcie miesięczne (mln EUR)

	2024 M02	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09	2024 M10	2024 M11	2024 M12	2025 M01	2025 M02
Eksport	7 827,15	8 316,13	8 210,53	7 359,49	7 928,40	7 702,63	7 385,68	8 161,97	8 780,18	8 542,21	6 512,49	7 883,90	7 252,39
Import	5 857,64	6 013,95	5 829,62	5 320,66	5 723,37	5 503,54	5 325,17	5 587,58	6 049,52	5 785,51	4 717,20	5 326,22	5 436,05
Saldo	1 969,50	2 302,19	2 380,91	2 038,83	2 205,03	2 199,09	2 060,51	2 574,39	2 730,66	2 756,70	1 795,29	2 557,68	1 816,34

Źródło: Export Intelligence (za GUS)

Dynamika wzrostu eksportu i importu towarów z Polską ujęcie miesięczne, zmiany rok do roku (%)

	2024 M02	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09	2024 M10	2024 M11	2024 M12	2025 M01	2025 M02
Eksport	-6,64%	-9,80%	6,61%	-11,23%	-4,34%	-0,51%	-4,75%	-1,02%	4,61%	-2,99%	-2,89%	-2,54%	-7,34%
Import	2,74%	-3,50%	8,51%	-4,01%	-1,99%	1,29%	-1,44%	-3,30%	8,41%	-4,51%	-3,19%	-3,04%	-7,20%

Źródło: Export Intelligence (za GUS)

W strukturze towarowej polskiego eksportu do Niemiec w 2024 r. występowały (wg danych GUS):

Eksport towarów do Niemiec	2024 (w EUR)	Dynamika 2023=100	Udział
OGÓŁEM	94 816 043 013	96	100%
XVI - MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; SPRZĘT ELEKTR.; ICH CZĘŚCI; URZĄDZENIA DO REJESTRACJI I ODTWARZANIA DŹWIĘKU I OBRAZU ORAZ CZĘŚCI I WYPOSAŻ. DO TYCH ARTYKUŁÓW	23 780 757 261	87	25%
XVII - POJAZDY, STATKI POWIETRZNE, JEDNOSTKI PŁYWAJĄCE ORAZ WSPÓŁDZIAŁAJĄCE URZĄDZENIA TRANSPORTOWE	12 073 045 163	104	13%
XV - METALE NIESZLACHETNE I ARTYKUŁY Z METALI NIESZLACHETNYCH	8 935 536 116	93	9%
IV - GOTOWE ARTYKUŁY SPOŻYWCZE; NAPOJE BEZALKOHOŁOWE, ALKOHOŁOWE I OCET; TYTOŃ I PRZEMYSŁOWE NAMIASKI TYTONIU	7 581 563 698	107	8%
XX - ARTYKUŁY PRZEMYSŁOWE RÓŻNE	6 893 218 103	95	7%
XI - MATERIAŁY I ARTYKUŁY WŁÓKNIENNICZE	6 185 926 502	109	7%
VII - TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH; KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU	6 111 920 366	97	6%
VI - PRODUKTY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO LUB PRZEMYSŁÓW POKREWNYCH	6 092 833 443	101	6%
I - ZWIERZĘTA ŻYWE; PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO	3 479 752 194	106	4%
X - ŚCIER Z DREWNA LUB POZOSTAŁEGO WŁÓKNISTEGO MATERIAŁU CELULOZOWEGO; PAPIER LUB TEKSTURA, Z ODRZUTU (MAKULATURA I ODPADY); PAPIER I TEKSTURA ORAZ ARTYKUŁY Z NICH	2 902 327 773	99	3%
II - PRODUKTY POCHODZENIA ROŚLINNEGO	2 205 194 586	83	2%
XIII - ARTYKUŁY Z KAMIENIA, GIPSU, CEMENTU, AZBESTU, MIKI LUB PODOBNYCH MATERIAŁÓW; WYROBY CERAMICZNE; SZKŁO I WYROBY ZE SZKŁA	1 745 102 261	100	2%
IX - DREWNO I ART. Z DREWNA; WĘGIEL DRZEWNY; KOREK I ART. Z KORKA; WYROBY ZE SŁOMY, Z ESPARATO LUB INNYCH MATERIAŁÓW DO WYPLATANIA; WYROBY KOSZYKARSKIE I Z WIKLINY	1 706 449 967	92	2%
XVIII - PRZYRZĄDY I APARATURA, OPT., FOTOGR., KINEMAT., POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MED. LUB CHIRURG.; ZEGARY I ZEGARKI; INSTRUMENTY MUZ.; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	1 532 443 009	103	2%
XII - OBUWIE, NAKRYCIA GŁOWY, PARASOLE, ŁASKI, STOŁKI MYŚLIWSKIE, BICZE; SZPICRUTY ICH CZĘŚCI; PIÓRA PREPAROWANE, ART. Z NICH; KWIATY SZTUCZNE; ART. Z WŁOSÓW LUDZKICH	1 353 296 074	115	1%
V - PRODUKTY MINERALNE	1 112 852 972	82	1%
VIII - SKÓRY I SKÓRKI SUROWE, WYPRAWIONE, FUTERKOWE I ART. Z NICH; WYROBY SIODLARSKIE I RYMARSKIE; ART. PODRÓŻNE ITP. POJEMNIKI; ART. Z JELIT ZWIERZ. (B. JEDWABNIKÓW)	452 136 440	112	0%
XIV - PERŁY NATUR. LUB HODOW., KAMIEŃ SZLACH. LUB PÓLSZLACH., METALE SZLACH., METALE PLATEROWANE METALEM SZLACHETNYM I ARTYKUŁY Z NICH; SZTUCZNA BIŻUTERIA; MONETY	326 531 644	93	0%
III - TŁUSZCZE I OLEJE POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO ORAZ PRODUKTY ICH ROZKŁADU; GOTOWE TŁUSZCZE JADALNE; WOSKI POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO	311 111 169	83	0%
XIX - BROŃ I AMUNICJA, ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	19 348 528	313	0%
XXI - DZIEŁA SZTUKI, PRZEDMIOTY KOLEKCJONERSKIE I ANTYKI	14 695 744	168	0%

W strukturze towarowej polskiego importu z Niemiec w 2024 r. znajdowały się (wg danych GUS):

Import towarów z Niemiec	2024 (w EUR)	Dynamika 2023=100	Udział
OGÓŁEM	67 206 843 308	93	100%
XVI - MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; SPRZĘT ELEKTR.; ICH CZĘŚCI; URZĄDZENIA DO REJESTRACJI I ODTWARZANIA DŹWIĘKU I OBRAZU ORAZ CZĘŚCI I WYPOSAŻ. DO TYCH ARTYKUŁÓW	15 005 280 874	88	22%
XVII - POJAZDY, STATKI POWIETRZNE, JEDNOSTKI PŁYWAJĄCE ORAZ WSPÓŁDZIAŁAJĄCE URZĄDZENIA TRANSPORTOWE	10 570 170 013	93	16%
XV - METALE NIESZLACHETNE I ARTYKUŁY Z METALI NIESZLACHETNYCH	8 734 382 328	94	13%
VI - PRODUKTY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO LUB PRZEMYSŁÓW POKREWNYCH	7 160 790 565	97	11%
VII - TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH; KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU	6 059 243 217	94	9%
V - PRODUKTY MINERALNE	3 925 713 642	95	6%
IV - GOTOWE ARTYKUŁY SPOŻYWCZE; NAPOJE BEZALKOHOŁOWE, ALKOHOŁOWE I OCET; TYTOŃ I PRZEMYSŁOWE NAMIASKI TYTONIU	3 843 602 421	100	6%
X - ŚCIER Z DREWNA LUB POZOSTAŁEGO WŁÓKNISTEGO MATERIAŁU CELULOZOWEGO; PAPIER LUB TEKSTURA, Z ODZYSKU (MAKULATURA I ODPADY); PAPIER I TEKSTURA ORAZ ARTYKUŁY Z NICH	2 602 400 419	93	4%
XVIII - PRZYZRĄDY I APARATURA, OPT., FOTOGR., KINEMAT., POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MED. LUB CHIRURG.; ZEGARY I ZEGARKI; INSTRUMENTY MUZ.; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	1 483 255 284	95	2%
II - PRODUKTY POCHODZENIA ROŚLINNEGO	1 396 256 445	101	2%
I - ZWIERZĘTA ŻYWE; PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO	1 369 175 921	104	2%
XI - MATERIAŁY I ARTYKUŁY WŁÓKNIENNICZE	1 343 766 078	95	2%
XX - ARTYKUŁY PRZEMYSŁOWE RÓŻNE	1 261 818 367	85	2%
XIII - ARTYKUŁY Z KAMIENIA, GIPSU, CEMENTU, AZBESTU, MIKI LUB PODOBNYCH MATERIAŁÓW; WYROBY CERAMICZNE; SZKŁO I WYROBY ZE SZKŁA	843 234 864	95	1%
IX - DREWNO I ART. Z DREWNA; WĘGIEL DRZEWNY; KOREK I ART. Z KORKA; WYROBY ZE SŁOMY, Z ESPARATO LUB INNYCH MATERIAŁÓW DO WYPLATANIA; WYROBY KOSZYKARSKIE I Z WIKLINY	400 652 147	84	1%
XII - OBUWIE, NAKRYCIA GŁOWY, PARASOLE, ŁASKI, STOŁKI MYŚLIWSKIE, BICZE; SZPICRUTY ICH CZĘŚCI; PIÓRA PREPAROWANE, ART. Z NICH; KWIATY SZTUCZNE; ART. Z WŁOSÓW LUDZKICH	379 439 693	114	1%
XIV - PERŁY NATUR. LUB HODOW., KAMIEŃ SZLACH. LUB PÓLSZLACH., METALE SZLACH., METALE PLATEROWANE METALEM SZLACHETNYM I ARTYKUŁY Z NICH; SZTUCZNA BIŻUTERIA; MONETY	343 213 689	135	1%
III - TŁUSZCZE I OLEJE POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO ORAZ PRODUKTY ICH ROZKŁADU; GOTOWE TŁUSZCZE JADALNE; WOSKI POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO	267 624 078	78	0%
VIII - SKÓRY I SKÓRKI SUROWE, WYPRAWIONE, FUTERKOWE I ART. Z NICH; WYROBY SIODLARSKIE I RYMARSKIE; ART. PODRÓŻNE ITP. POJEMNIKI; ART. Z JELIT ZWIERZ. (B. JEDWABNIKÓW)	130 455 098	77	0%
XXI - DZIEŁA SZTUKI, PRZEDMIOTY KOLEKCYJONERSKIE I ANTYKI	64 927 258	17	0%
XIX - BROŃ I AMUNICJA, ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	21 440 907	69	0%

6. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Znaczący wkład w rozwój Polski wniosły firmy niemieckie. Stąd też łączą nas z Niemcami silne powiązania kapitałowe. Według danych NBP, Niemcy są drugim największym inwestorem zagranicznym w Polsce (po Holandii). Łączna wartość kapitału zainwestowanego przez niemieckie firmy w Polsce na koniec 2024 r. wynosiła 55,04 mld euro. Były wśród nich zarówno firmy globalne, jak i średnie oraz małe przedsiębiorstwa. Udział Niemiec w całkowitej wartości BIZ w Polsce wyniósł na koniec 2024 r. ok. 16,8%.

W 2021 r. w Polsce łącznie działało prawie 5,2 tys. firm z udziałem kapitału niemieckiego (w tym ponad 2 600

zatrudniających powyżej 10 i więcej pracowników i 855 z kapitałem powyżej 1 mln USD), które zatrudniały ogromną liczbę pracowników, szacowaną na ponad 426 tys. osób w 2020 r. Znaczna część zysków tych firm została w Polsce, przyczyniając się do ich dalszego rozwoju. W 2024 r. niemieckie firmy reinwestowały ponad 2,73 mld euro swoich zysków.

Struktura niemieckich inwestycji obejmowała szerokie spektrum sektorów (finansowy, produkcyjny, usługowy). Największe projekty inwestycyjne ulokowały się w przemyśle samochodowym (Volkswagen, Opel), bankowości (Commerzbank) i ubezpieczeniach (Allianz), przemyśle maszynowym, chemicznym (Bayersdorf, Bayer), w energetyce (E.ON), usługach, handlu (Grupa Metro – sieci Real, Makro Cash and Carry, Saturn, Media Markt), budownictwie (Hochtief). W 2014 r. BASF uruchomił w Środzie Śląskiej największy w Europie zakład produkcji katalizatorów samochodowych. W marcu 2014 roku koncern VW podjął decyzję budowy zakładu produkcji samochodów użytkowych we Wrześni, który zatrudnia blisko 3 tys. pracowników. Koncern Daimlera buduje fabrykę silników na Dolnym Śląsku. Niemiecka spółka Viessmann buduje w Legnicy fabrykę pomp ciepła, w której zatrudni 1,7 tys. osób. Decyzję o wsparciu inwestycji w Legnickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej (LSSE) firma dostała w grudniu 2021 roku.

Skumulowana wartość polskich BIZ w Niemczech na koniec 2024 r. wg NBP wyniosła 2,37 mld euro (co stanowiło ponad 6% wszystkich polskich BIZ). Reinwestowane zyski podmiotów z polskim kapitałem wynosiły 19,4 mln euro, zaś ogółem dochody wyniosły 120,4 mln euro. Niemcy uplasowały się na 4 miejscu wśród największych odbiorców polskich inwestycji bezpośrednich. Wg danych GUS za 2021 r. w Niemczech funkcjonowały 603 jednostki zagraniczne polskich spółek, które zatrudniały 26415 pracowników. Do największych inwestorów należą: PKN Orlen S.A. (600 stacji benzynowych), Ciech (fabryka sody kalcynowanej w Stassfurcie), Azoty (fabryka polimerów w Guben). Na niemieckim rynku aktywnie działają spółki: Boryszew, Kopex, Comarch, Asseco, a także producenci mebli, firmy Nowy Styl i Komandor, producent odzieży – firma LPP i obuwnia – firma CCC.

7. Dostęp do rynku

Wraz z członkostwem Polski w UE zostały usunięte w obrocie handlowym z Niemcami wszelkie ograniczenia ilościowe i pozataryfowe. Dostęp do niemieckiego rynku pracy został zliberalizowany dopiero w maju 2011 r. Jednakże delegowanie pracowników w celu wykonywania usług podlega specyficznym uregulowaniom zawartym w niemieckiej ustawie o delegowaniu pracowników. Nie jest to sprzeczne z europejską zasadą swobody wykonywania usług, ponieważ pracownicy z Polski podlegają tym samym regulacjom co inni pracownicy wykonujący prace budowlane (stawki wynagrodzenia minimalnego, nieprzekraczanie najwyższego dopuszczalnego wymiaru czasu pracy). Z początkiem 2015 r. weszły w życie przepisy ustanawiające w RFN minimalną płacę na poziomie 8,5 EUR za godzinę, także w transporcie drogowym, stanowiąc barierę w utrzymaniu pozycji tej branży w transgranicznych usługach przewozowych oraz eksporcie usług targowo-wystawienniczych, naruszając unijną zasadę swobodnego świadczenia usług. Komisja Europejska rozpoczęła procedurę w tej sprawie przeciw Niemcom, uznając, że część przepisów o płacy minimalnej dla zagranicznych kierowców może być sprzeczna z prawem UE. Niemcy zawiesili stosowanie tych regulacji tylko wobec tranzytu, dalszy rozwój sytuacji zależy od stanowiska KE.

Od 1 stycznia 2019 r. obowiązuje nowa ustawa dotycząca obrotu opakowaniami (Verpackungsgesetz, w skrócie VerpackG) nakładająca na przedsiębiorców wprowadzających opakowany towar do obrotu na terenie RFN obowiązek rejestracji w systemie LUCID zarządzanym przez Centralną Agencję Rejestracji Opakowań (Zentrale Stelle Verpackungsregister) oraz zawarcia umów z wybranym operatorem systemu dualnego i wniesienia zaliczkowo opłat recyklingowych. Dotyczy to również handlu internetowego.

8. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej.

4 czerwca 2018 r. Minister Przedsiębiorczości i Technologii Jadwiga Emilewicz odbyła roboczą wizytę w Niemczech, podczas której spotkała się z Federalnym Ministrem Gospodarki i Energii Peterem Altmaierem, a także wzięła udział w cyklu wydarzeń gospodarczych w ramach „9th International Freiberg Conference” oraz spotkała się z grupą liderów gospodarczych Niemiec.

5 września 2018 r. odbyło się spotkanie w Warszawie Minister Przedsiębiorczości i Technologii Jadwigi Emilewicz z Federalnym Ministrem Gospodarki i Energii Niemiec Peterem Altmaierem. Ministrowie potwierdzili gotowość dalszego zacieśnienia współpracy obydwu państw w sektorze elektromobilności, w szczególności w obszarze badań i produkcji akumulatorów. Uzgodniono także, że na wiosnę 2019 r. zostanie zorganizowane forum gospodarcze w Niemczech, którego celem będzie wzmocnienie współpracy biznesu polskiego i niemieckiego w priorytetowych dla obydwu krajów branżach.

W dn. 1-2 października 2018 r. miała miejsce wizyta premiera Nadrenii Północnej-Westfalii Armina Lascheta w Warszawie. Jej integralną częścią był program gospodarczy z głównym wydarzeniem – konferencją Gospodarczą Polska – Nadrenia-Północna Westfalia, w której wzięli udział Podsekretarz Stanu w MPiT Marcin Ociepa i Sekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki, Innowacji, Cyfryzacji i Energetyki kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia Christoph Dammermann.

2 listopada 2018 r. odbyły się polsko-niemieckie konsultacje międzyrządowe z udziałem premiera M. Morawieckiego i Kanclerz A. Merkel, w których uczestniczyli m.in. przedstawiciele resortów gospodarczych Polski i Niemiec na szczelbu wiceministrów.

18 marca 2019 r. odbyło się w Berlinie Polsko-Niemieckie Forum Gospodarcze z udziałem Minister Przedsiębiorczości i Technologii J. Emilewicz i Federalnego Ministra Gospodarki i Energii P. Altmaiera oraz rozmowy dwustronne ministrów. W forum wzięło udział ok. 400 uczestników.

21 stycznia 2021 r. wicepremier Jarosław Gowin, minister rozwoju, pracy i technologii RP złożył w Berlinie wizytę roboczą. Spotkał się z przewodniczącym Bundestagu Wolfgangiem Schaeuble (CDU), federalnym ministrem gospodarki i energii Peterem Altmaierem (CDU) oraz przedstawicielami organizacji przedsiębiorców w Niemczech. Tematem rozmów z W. Schaeuble były relacje polsko-niemieckie, pandemia COVID-19 i jej skutki gospodarcze w tym: sprawa wykorzystania uzgodnionego Funduszu odbudowy Next Generation EU przede wszystkim na inwestycje w innowacyjne obszary jak przeciwdziałanie zmianom klimatycznym czy cyfryzacja i automatyzacja gospodarki. Głównym tematem spotkania wicepremiera J. Gowina z ministrem gospodarki P. Altmaierem była współpraca gospodarcza Polski i Niemiec, w tym usuwanie barier dla przedsiębiorców, a także współdziałanie w formacie Trójkąta Weimarskiego, jak również w Unii Europejskiej. Wicepremier zaproponował powołanie dwustronnej grupy zadaniowej (zespołu roboczego) ds. barier na jednolitym rynku. Poruszono również kwestie dot. projektów wodorowych w ramach mechanizmu *Important Projects of Common European Interest* (IPCEI - wodór, akumulatory, mikroelektronika) oraz potrzeby zmian w podejściu do przemysłów energochłonnych w kontekście Zielonego Ładu.

18 lutego 2021 r. wicepremier Jarosław Gowin, minister rozwoju, pracy i technologii RP spotkał się w formie wideokonferencji z Hubertusem Heilem, federalnym ministrem pracy i spraw socjalnych. Tematem rozmów była sytuacja polskich pracowników w Niemczech ze szczególnym uwzględnieniem pracowników sektora opieki, stanowisko Niemiec ws. projektu dyrektywy o minimalnych adekwatnych wynagrodzeń w UE oraz odbudowa rynku pracy po ustaniu pandemii COVID-19.

11 lutego 2022 r. minister rozwoju i technologii Piotr Nowak odbył rozmowę w Warszawie z wicekanclerzem, federalnym ministrem gospodarki i klimatu Niemiec Robertem Habeckiem.

23 marca 2022 r. minister rozwoju i technologii Piotr Nowak spotkał się z przedstawicielami niemieckich firm inwestujących w Polsce. W tym samym dniu odbyło się spotkanie ministra Nowaka z federalną minister ds. europejskich i międzynarodowych Kraju Związkowego Bawarii Melanie Huml.

6 maja 2022 r. minister rozwoju i technologii Waldemar Buda spotkał się w Warszawie z federalną minister mieszkalnictwa, rozwoju miast i budownictwa Klarą Gewitz. Rozmowa dotyczyła wyzwań stojących przed Polską i Niemcami w sektorze budownictwa mieszkaniowego oraz współpracy dwustronnej w sektorze budownictwa. Minister Gewitz potwierdziła w czasie spotkania swój udział w World Urban Forum w Katowicach planowanym w dniach 26-30 czerwca br.

8 lutego 2024 r. wiceminister rozwoju i technologii Jacek Tomczak spotkał się w Warszawie z Udo Philippem - sekretarzem stanu w federalnym Ministerstwie Gospodarki i Ochrony Klimatu Niemiec.

13 lutego 2024 r. minister rozwoju i technologii Krzysztof Hetman spotkał się w Warszawie z Robertem Habeckiem, wicekanclerzem oraz federalnym ministrem gospodarki i ochrony klimatu Niemiec.

2 lipca 2024 r. odbyły się polsko-niemieckie konsultacje międzyrządowe. W MRiT doszło do spotkania ministra rozwoju i technologii Krzysztofa Paszyka z Robertem Habeckiem, wicekanclerzem oraz federalnym ministrem gospodarki i ochrony klimatu Niemiec. Wydarzenie miało miejsce w ramach polsko-niemieckiego podstolika właściwego w kwestiach gospodarczych⁴. W tym dniu ministrowie Paszyk i Habeck wzięli również udział w śniadaniu

⁴ W spotkaniu uczestniczyli też m.in. Marzena Czarnecka (minister przemysłu), Jakub Jaworowski (minister aktywów państwowych), Jan Szyszko (sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej) oraz Krzysztof Bolesta (sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska).

roboczym w KPRM. 2 lipca odbyło się także II Polsko-Niemieckie Forum Gospodarcze, w otwarciu którego wziął udział podsekretarz stanu w MRiT Ignacy Niemczycki⁵.

30 czerwca 2025 r. spotkania odbyło się spotkanie ministra rozwoju i technologii Krzysztofa Paszyka z Katheriną Reiche - federalną minister gospodarki i energii.

15 września 2025 r. odbyło się III Polsko-Niemieckie Forum Gospodarcze w Berlinie. W tym dniu miało również miejsce spotkanie ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego z Katheriną Reiche - federalną minister gospodarki i energii.

1 grudnia 2025 r. odbyły się polsko-niemieckie konsultacje międzyrządowe. Tego dnia odbyło się spotkanie ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego z Katheriną Reiche - federalną minister gospodarki i energii⁶.

9. Potencjalne dziedziny współpracy

W nadchodzących latach szczególny nacisk będzie kładziony na promocję dwustronnej współpracy technologicznej oraz wspólnych projektów innowacyjnych. Infrastruktura energetyczna w Polsce i Niemczech wymaga wielkich nakładów inwestycyjnych w modernizację potencjału wytwórczego i sieci dystrybucyjnych. Znaczne rezerwy można dostrzec w poszerzeniu współpracy naukowo-technicznej firm, instytutów i uniwersytetów. Duże znaczenie będzie mieć wykorzystanie doświadczeń i potencjału technologicznego firm niemieckich w energetyce oraz doświadczeń z funkcjonowania dualnej edukacji zawodowej.

Kooperacja przemysłowa z Niemcami wspiera modernizację polskiej gospodarki, w szczególności rozwój infrastruktury, energetyki, przemysłu motoryzacyjnego, chemicznego, lotniczego, spożywczego, budownictwa, informatyki, bankowości i ochrony środowiska. W związku z wojną rosyjsko-ukraińską przypuszczalnie możliwe jest zwiększenie wysiłków na rzecz współpracy w kontekście przemysłów obronnych.

Aktualizacja: styczeń 2026 r.

Podczas konsultacji międzyrządowych rządy Polski i Niemiec przyjęły w Warszawie dokument (Polsko-Niemiecki Plan Działania - <https://www.gov.pl/web/premier/nowe-otwarcie-w-relacjach-polsko-niemieckich>), w którym zadeklarowały wolę współpracy i pogłębiania bliskich stosunków. Celem obu krajów jest znalezienie odpowiedzi na wyzwania naszych czasów, aby kształtować europejską przyszłość, nie zapominając o przeszłości.

Obok spraw dotyczących bezpieczeństwa, rządy Polski i Niemiec zadeklarowały również współpracę związaną z kwestiami gospodarczymi, energetyką, przemysłem oraz transformacją ekologiczno-cyfrową. Nasze kraje będą ponadto współpracować w sprawach dotyczących m.in. transportu i infrastruktury, działań policyjnych i granicznych, zdrowia, nauki, edukacji młodzieży, wymiaru sprawiedliwości, rozwoju obszarów miejskich czy żywności i rolnictwa.

⁵ <https://www.paih.gov.pl/events/ii-polsko-niemieckie-forum-gospodarcze/>

⁶ <https://www.gov.pl/web/premier/wspolna-deklaracja-podsumowujaca-polsko---niemieckie-konsultacje-miedzyradowe>